

ΣΧΕΣΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΕΣ ΛΟΓΩ ΧΑΜΗΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ

Ε. Μουστάκα¹, Μ. Μαλλιαρού², Ι. Ε. Ζάντζος³, Π. Σαράφης⁴, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης⁵

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας, Τμήμα Ιατρικής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης σε σύμπραξη με τα Τμήματα Δημόσιας Υγιεινής και Νοσηλευτικής Α' ΤΕΙ Αθήνας.

1. Ταγματάρχης Νοσηλεύτρια ΓΕΣ/ΔΥΓ/ΕΟΔ, Μ.Sc Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας, 2. Λοχαγός Νοσηλεύτρια Ψυχικής υγείας, Μ.Sc Πληροφορική Υγείας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Διοίκησης Μονάδων Υγείας Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, Υπ. Διδάκτορας Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ, Επιστημονική Συνεργάτης ΤΕΙ Λάρισας, Τμήμα Νοσηλευτικής, 3. Μαθηματικός Μ.Sc, PhD(c). Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 4. Υποπλοίαρχος (ΥΝ) ΠΝ, ΝΝΑ, PhD, Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΚΠΑ, Ιατρείο Ταξιδιωτικής Ιατρικής Ευγενίδειον Θεραπευτήριο, 5. Ειδικός Ιατρός Εργασίας, Αν. Καθηγητής, Διευθυντής Εργαστηρίου Υγιεινής και Προστασίας Περιβάλλοντος, Τμήματος Ιατρικής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας, Τμήμα Ιατρικής ΔΠΘ σε σύμπραξη με τα τμήματα Δημόσιας Υγιεινής και Νοσηλευτικής Α του ΤΕΙ Αθήνας.

Εισαγωγή: Οι στρεσογόνοι παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος των νοσηλευτών διαφοροποιούνται μεταξύ των χωρών, λόγω διαφορών στην κοινωνικοπολιτισμική κουλτούρα που επικρατεί σε αυτές. Στην χώρα μας η χαμηλή κοινωνική αναγνώριση του νοσηλευτικού επαγγέλματος φαίνεται να αποτελεί στρεσογόνο παράγοντα του νοσηλευτικού προσωπικού, χρήζει όμως επιστημονικής τεκμηρίωσης καθώς και μελέτη των επιπτώσεών της.

Σκοπός: Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ του στρεσογόνου παράγοντα «χαμηλή κοινωνική αναγνώριση και του επιπέδου σωματικής υγείας σε νοσηλευτικό προσωπικό.

Υλικό και Μέθοδος: Το υλικό μας αποτέλεσαν 435 Νοσηλευτές και Βοηθοί νοσηλευτών, εργαζόμενοι σε 15 νοσοκομεία, δημόσια και στρατιωτικά, της πρωτεύουσας και της επαρχίας. Πλήρως συμπληρωμένα επιστράφηκαν 328 ερωτηματολόγια.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ανώνυμο, αυτοσυμπληρούμενο, ερωτηματολόγιο, διαμορφωμένο από το ερωτηματολόγιο σωματικής υγείας και συμπτωμάτων και το ερωτηματολόγιο εργασιακής ικανοποίησης της Καραθάνου και Αλετρά. Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιείχε ερωτήσεις καταγραφής κοινωνικό-δημογραφικών στοιχείων του δείγματος και χαρακτηριστικών της εργασίας. Το δεύτερο μέρος του περιελάμβανε το Ερωτηματολόγιο «Σωματικής Υγείας και Συμπτωμάτων» όπως τροποποιήθηκε από τους Καραδήμα Ε, Γιαννίτσα Ν, Χριστοπούλου Α και Καλατζή Α. Στο τρίτο μέρος προστέθηκε το ερωτηματολόγιο εργασιακής ικανοποίησης της Καραθάνου και Αλετρά (2007), του οποίου χρησιμοποιήθηκε η υποκλίμακα «κοινωνική αναγνώριση», ενώ προσαρμόστηκε στις ανάγκες της έρευνας να μετράει το εργασιακό στρες από τον συγκεκριμένο εργασιακό παράγοντα.

Αποτελέσματα: Με την στατιστική δοκιμασία Mann-Whitney προέκυψε ότι ο στρεσογόνος παράγοντας «χαμηλή κοινωνική αναγνώριση» σχετίζεται με αρκετά μυοσκελετικά προβλήματα όπως: Κράμπες $p=0,001$, οίδημα σφυρών $p=0,001$, Πόνος στη ράχη και τον αυχένα $p=0,005$, Πόνος και ακαμψία των μελών του σώματος $p<0,001$, Πόνος σε διάφορα σημεία του σώματος $p<0,001$, καθώς και με προβλήματα με το στομάχι $p=0,001$, κεφαλαλγία $p<0,001$, σωματική εξάντληση και κούραση $p<0,002$, βήχας και κρυολογήματα $p=0,001$, και Διαταραχές εμμήνου ρήσεων $p<0,009$.

Συμπεράσματα: Η χαμηλή κοινωνική αναγνώριση του νοσηλευτικού επαγγέλματος αποτελεί έναν στρεσογόνο παράγοντα του νοσηλευτικού προσωπικού της χώρας μας που συμβάλλει την μείωση της ποιότητας ζωής που σχετίζεται με την υγεία του.